

Ljubljana, 3. februar 2023

Spoštovani,

v nadaljevanju vam pošiljamo povzetek današnjega nagovora evropske poslanke Irene Joveve (Renew Europe/Svoboda) na dogodku "Zastraševalne strateške tožbe zoper sodelovanje javnosti (SLAPP)" v organizaciji Zavoda Open in Pravne mreže za varstvo demokracije.

Uvodoma je pojasnila, da je v pristojnosti odbora za kulturo in izobraževanje, katerega polnopravna članica je, sodelovala pri idejni zasnovi Evropskega parlamenta za t. i. "anti-SLAPP direktivo", v naslednjih mesecih pa bo aktivno sodelovala tudi pri spremembah samega zakonodajnega predloga.

"Moji okvirni predlogi za dopolnitev celotnega predloga so, da bi morali ustvariti tudi skupno javno podatkovno bazo takšnih primerov (zastraševalnih strateških tožb, op. p.) na področju celotne EU, da bi omogočili še hitrejše zavrnitve teh tožb in izpostavili tiste, ki se strateških tožb poslužujejo. Druga stvar je, da bi lahko ustvarili tudi poseben skupen fond na ravni EU za kritje, recimo, pravnih stroškov ali psihološke pomoči za žrtve. Morda najbolj pomembno pa je, da se odvetnice in odvetniki, sodnice in sodniki ter državljanke in državljani seznanijo in izobrazijo o možnostih, ki jih bo ta zakonodaja omogočila," je dejala Joveva.

V trenutnem zakonodajnem predlogu sicer najbolj pozdravlja prav t. i. mehanizem zgodnje zavrnitve, s katerim bodo lahko sodniki očitne primere strateških tožb zavrnil, še preden pride do obravnave. Kot dobro je izpostavila tudi preprečitev t. i. "forum shoppinga", ki tožnikom omogoča več hkratnih tožb v več državah z namenom preplaviti toženca z bremenom stroškov in časa. Medtem so varščine, kazni in preostali členi direktive za odvrčanje od takšnih zlorab pravnih možnosti dobri predlogi, a denar za tožnike pogosto ne igra vloge, je opozorila poslanka in spomnila na primere tožb gigantskih naftnih podjetij, ki so kljub izgubam v sodnih procesih dosegli učinek: ustrahovanje in utišanje.

"Res je skrajni čas za zakonsko ureditev tega področja in ta zakon mora stopiti v veljavo kolikor hitro se da," je bila jasna Joveva.

Po mnenju poslanke je obveščanje javnosti v družbi vedno nujen predpogoj za delovanje demokracije. Kot je dodala, sta tako anti-SLAPP direktiva kot prihajajoči akt o svobodi medijev dobra temelja za zaščito na evropski ravni, toda glavni napor bo potreben na nacionalni ravni; ne le na področju zakonodaje in politične kulture, ampak tudi pri zavedanju in ozaveščenosti vseh.

Ozadje "anti-SLAPP direktive":

Evropski parlament je 11. novembra 2021 sprejel resolucijo o krepitvi demokracije ter svobode in pluralnosti medijev v EU glede zlorabe civilnopravnih in kazenskokopravnih ukrepov za utišanje novinarjev, nevladnih organizacij in civilne družbe. Parlament je z njo pozval Evropsko komisijo, da analizira najboljše prakse proti SLAPP, ki trenutno obstajajo v nekaterih zveznih državah ZDA, Kanadi in Avstraliji, kar bi lahko bilo vir navdiha za ukrepe v vsej EU.

Zaščita medijske svobode in medijskega pluralizma je ključna prednostna naloga skupine Renew Europe. Skupina je zahtevala, da Komisija pripravi predloge za močne in celovite mehanizme za zaščito in krepitev svobode govora, svobode medijev ter okrepitev zaščito novinarjev. Med drugim so poudarili pomen izboljšanja transparentnosti medijskega lastništva, sprejetja vseevropske direktive proti SLAPP, ustanovitve stalnega sklada EU za preiskovalne novinarje in vzpostavitev mehanizma hitrega odzivanja za ogrožene novinarje.

Za kakršnekoli dodatne informacije ali izjave evropske poslanke smo vam na voljo.

Lep pozdrav,

Evropski parlament

**renew
europe.**

joveva

Irena Joveva
poslanka Evropskega parlamenta

**Pisarna evropske poslanke
Irene Joveve**

Kersnikova ulica 3
SI - 1000 Ljubljana
(+386) 51 282 828

pisarna@irenajoveva.si

www.irenajoveva.si